

Innovation. 2010. 318 с. DOI 10.1787/20769679
URL: <https://bit.ly/3LDFIN7>

7. Kenny A., Lukianchenko O. Ukrainian Children Making Music in an Irish School: A Temporary Place to Be? *Music and Arts in Action*. 2025. Vol 9. №1. С. 46–65. URL: <https://bit.ly/3X36MrI>

REFERENCES

1. Voronko, V., & Marusynets, M. (2024). *Vdoskonalennia pidhotovky vchyteliv pochatkovoї shkoly do rozvytku komunikatyvnoi kompetentnosti*. [Improving the training of primary school teachers for the development of communicative competence].
2. Hutyriak, O. (2022). *Mizhkulturna komunikatsiia: do vyznachennia poniattia*. [Intercultural communication: towards a definition of the concept].
3. Ihnatova, O. (2023). *Yevropeiskyi dosvid mizhkulturnoi komunikatsii v osviti i kulturi*. [European experience of intercultural communication in education and culture].
4. Svyrydiuk, O. (2018). *Pidhotovka maibutnikh vchyteliv do roboty v polikulturnomu sere-dovyshchi: porivnialnyi analiz Kanady i Ukrainy*. [Training future teachers to work in a multicultural environment: a comparative analysis of Canada and Ukraine].
5. Chopak, Ye. (2024). *Formuvannia movlennievoho kultury v umovakh polikulturnoho movlennievoho*

sere-dovyshcha. [Formation of speech culture in a multicultural speech environment].

6. *Navchannya vchyteliv dlya riznomanitnosti*. (2010). [Educating Teachers for Diversity].
7. Kenny, A., & Lukianchenko, O. (2025). *Ukrayins'ki dity zaymayut'sya muzykoyu v irlands'kii shkoli: tymchasove mistse dlya perebuvannya?* [Ukrainian Children Making Music in an Irish School: A Temporary Place to Be?].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ВАСІЮТІНА Тетяна Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки, Український державний університет імені Михайла Драгоманова.

Наукові інтереси: академічна доброчесність здобувачів вищої освіти; розвиток толерантності; громадянська освіта в університетах.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

VASIUTINA Tetiana Mykolaivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of Primary Education and Innovative Pedagogy, Dragomanov Ukrainian State University.

Circle of scientific interests: academic integrity of higher education seekers; development of tolerance; civic education in universities.

Стаття надійшла до редакції 1.11.2025 р.

УДК 378.6.018.8:[373.011.2/3-051:51]

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.17.014-020

КУРОК Віра Панасівна –

доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, завідувач кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1474-3879>

e-mail: virakurok@gmail.com

КОРОТИЧ Анатолій Володимирович –

аспірант кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0005-3165-1265>

e-mail: korotychanatolii@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

КУРОК Віра Панасівна, КОРОТИЧ Анатолій Володимирович. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті висвітлено процес організації та розроблення методики експериментального дослідження підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності. Визначено провідну ідею та гіпотезу дослідження, що визначають його спрямованість; виокремлено мету та завдання експерименту, які окреслюють очікувані результати; визначено умови та терміни його проведення; ідентифіковано незалежні та залежні змінні, встановлено критерії та показники для оцінювання результатів цієї підготовки; розроблено методику проведення експерименту, яка містить перелік та процедуру застосування всіх дослідницьких методів.

Ключові слова: педагоги професійного навчання, інноваційна компетентність, підготовка до інноваційної діяльності, педагогічний експеримент, ефективність педагогічних умов, підготовчий, констатувальний, формувальний і узагальнювальний етапи.

KUROK Vira Panasivna, KOROTYCH Anatolii Volodymyrovych. ORGANIZATION AND METHODOLOGY OF AN EXPERIMENTAL STUDY ON THE TRAINING OF FUTURE VOCATIONAL EDUCATION TEACHERS FOR INNOVATIVE ACTIVITY

The article highlights the process of organizing and developing the methodology for an experimental study on the training of future vocational education teachers for innovative activity. The leading idea and research hypothesis determining the study's focus are defined. The goals and objectives of the experiment, which outline the expected outcomes, are specified. The conditions and duration of the experiment are determined, independent and dependent variables are identified, and the criteria and indicators for evaluating the results of such training are established. A methodology for conducting the experiment has been developed, including the list and procedure for applying all research methods.

The stages of the pedagogical experiment-preparatory, ascertaining, formative, and summarizing-are characterized, as they contributed to determining the effectiveness of the identified set of pedagogical conditions for preparing future vocational education teachers for innovative activity.

At the preparatory stage, a systematic analysis of current scientific and pedagogical sources was conducted, which served as the theoretical foundation for forming the initial research provisions and developing the program of the experimental study. At the ascertaining stage, the current state and specific features of training future vocational education teachers for innovative pedagogical activity were examined; the criteria and indicators for diagnosing the levels of their innovative competence were defined and described; an ascertaining assessment was carried out; experimental bases were determined, and the sample and expert group were formed.

During the formative stage, the pedagogical conditions for training future vocational education teachers for innovative activity in the higher education process were implemented and their effectiveness tested. At the summarizing stage, the results of the formation of the specified competence were analyzed and evaluated, and general conclusions were formulated.

Keywords: vocational education teachers, innovative competence, preparation for innovative activity, pedagogical experiment, effectiveness of pedagogical conditions, preparatory, ascertaining, formative, and summarizing stages.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. З метою перевірки ефективності розробленої моделі та спроектованої методики підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності, а також оцінки результативності виокремлених й обґрунтованих педагогічних умов було проведено дослідно-експериментальну роботу. Запропоновані педагогічні умови, принципи, форми, методи і технології підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності, які покладені в основу означеної моделі, можуть бути рекомендовані для впровадження в освітній процес закладів вищої освіти за

умови перевірки їх ефективності та достовірності.

Будь-яке педагогічне дослідження прагне описати та теоретично обґрунтувати наявні факти, а також здійснити наукове передбачення подальшого розвитку процесів педагогічної реальності, що є його безпосереднім предметом вивчення. Досягнення цих цілей можливе лише за умови інтегрованого застосування як загальної методології наукового пізнання, так і специфічної методології педагогіки в процесі організації дослідницької роботи [2, с. 38].

У контексті наукового дослідження педагогічний експеримент є фундаментальним

методом для верифікації висунутих гіпотез. Як зазначають вчені в тлумачному словнику психолого-педагогічних термінів, педагогічний експеримент – це «комплексний дослідницький метод, суть якого полягає в дослідженні педагогічних явищ у спеціально створених умовах» [4, с. 29]. Поглиблюючи це розуміння, С. Гончаренко стверджує, що педагогічний експеримент – це «науково поставлений дослід у галузі навчальної чи виховної роботи, спостереження досліджуваного педагогічного явища в спеціально створених і контрольованих дослідником умовах». Ключовим аспектом такого дослідження є встановлення причинно-наслідкових зв'язків між певним педагогічним впливом або умовою та отриманим результатом. Достовірність і точність результатів педагогічного експерименту значною мірою залежать від теоретичної позиції дослідника, що відображена в робочій гіпотезі, а також від обраної методики дослідження [2, с. 112].

З огляду на це теоретичні узагальнення, отримані під час експериментального дослідження, мають базуватися на ретельному аналізі його результатів. У контексті нашого дослідження, що сфокусоване на перевірці педагогічних умов підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності, проведення педагогічного експерименту є об'єктивною необхідністю. Саме емпірична перевірка дасть можливість достовірно встановити ефективність виокремлених та обґрунтованих педагогічних умов.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичною основою дослідно-експериментальної роботи слугують праці провідних українських вчених у галузі педагогіки та методології наукового дослідження (Ю. Братішко, С. Важинський, С. Виговська, В. Вихрущ, С. Гончаренко, О. Гуторов, О. Дубасенюк, Ю. Козловський, О. Литвінова, П. Лузан, С. Сисоєва, І. Сопівник, Ю. Сурмін, Є. Хриков, Т. Щербак та ін.), які розглядають педагогічний експеримент як: «спеціально організовану педагогічну діяльність учителів/викладачів й учнів/студентів із заздалегідь заданими дослідницькими цілями» [3, с. 176]; загальнонауковий метод пізнання, який дає можливість отримати нові знання про причинно-наслідкові зв'язки між педагогічними факторами, умовами та процесами [1]; «... науково обґрунтована і добре продумана система організації педагогічного процесу, спрямована на відкриття нового педагогічного знання, перевірки та обґрунтування заздалегідь розроблених наукових припущень, гіпотез. Це спеціальне внесення в педагогічний процес принципово

важливих змін відповідно до завдання дослідження й гіпотези» [5, с. 290].

Мета статті полягає у висвітленні організації та розробленої методики експериментального дослідження підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до наукових рекомендацій учених (С. Важинського, В. Вихруща, С. Гончаренка, О. Дубасенюк, Ю. Козловського, П. Лузана, І. Сопівник та ін.) дослідно-експериментальна робота з формування інноваційної компетентності педагога професійного навчання була співвіднесена з логікою педагогічного дослідження, алгоритм її проведення охоплював таку послідовність кроків: визначення провідної ідеї та гіпотези дослідження, що визначають його спрямованість; виокремлення мети та завдань експерименту, які окреслюють очікувані результати; визначення умов та термінів проведення; ідентифікація незалежних та залежних змінних, встановлення критеріїв та показників для оцінювання результатів; розроблення методики проведення експерименту, яка має містити перелік та процедуру застосування всіх дослідницьких методів; діагностика вихідного рівня формування інноваційної компетентності майбутнього педагога професійного навчання; проведення етапів педагогічного експерименту; оцінка та визначення ефективності виявленої в дослідженні сукупності педагогічних умов, що впливають на підготовку майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності; статистична обробка й аналіз (як кількісний, так і якісний) отриманих даних, а також їхня інтерпретація, узагальнення результатів дослідно-експериментальної роботи з подальшим поширенням здобутого інноваційного досвіду.

Отже, *проблема дослідження* полягає у визначенні оптимального поєднання методологічних підходів, принципів, педагогічних умов, змісту, методів, форм і технологій, необхідних для ефективного розвитку знань, умінь та навичок інноваційної діяльності майбутніх педагогів професійного навчання. Метою є створення інтегрованої методичної системи, впровадження якої у практику закладів вищої педагогічної освіти забезпечить стійку позитивну динаміку формування інноваційної компетентності суб'єктів освітнього процесу. *Провідна ідея* педагогічного експерименту полягає в емпіричному доведенні можливостей підвищення рівнів сформованості інноваційної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання завдяки реалізації обґрунтованих

педагогічних умов, розробленої моделі та відповідної методики підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності.

Метою експериментального дослідження є перевірка ефективності педагогічних умов підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності.

Сформульована мета досягалася в ході вирішення таких завдань:

- на основі аналізу теорії та емпіричного досвіду виявити ступінь розробленості проблеми підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності, з'ясувати сутність, визначити структуру їхньої інноваційної компетентності як результату означеного процесу;

- вивчити особливості, механізми, напрями формування інноваційної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання в узвичаєній освітній практиці;

- розробити діагностичний апарат педагогічного дослідження: критерії, показники оцінювання рівнів сформованості інноваційної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання;

- з'ясувати змістово-процесуальні аспекти підготовки студентів до інноваційної педагогічної діяльності і на цих засадах виявити й обґрунтувати педагогічні умови підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності;

- розробити модель підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності задля прогнозування результатів, унаочнення механізмів й етапів цілеспрямованого формування та вдосконалення знань, умінь, навичок інноваційної діяльності як педагогів, так і здобувачів освіти – майбутніх фахівців;

- розробити й апробувати методику, яка забезпечує ефективність виокремлених та обґрунтованих педагогічних умов підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності;

- експериментально перевірити ефективність педагогічних умов підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності;

- провести діагностування компетентнісних досягнень респондентів й узагальнити результати дослідження;

- розробити методичні рекомендації щодо підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності.

Незалежні змінні в експерименті: цілеспрямований вплив з боку педагогічних працівників ЗВО на студентів, учасників експериментальної групи, що здійснюється в рамках реалізації розробленої педагогічної

моделі, для визначення та підтвердження можливостей її впливу на успішне формування інноваційної компетентності в процесі підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності.

Залежні змінні: рівень сформованості компонентів інноваційної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання – *мотиваційно-ціннісного* (особистісна значущість інноваційної діяльності; прагнення саморозвитку; ціннісне ставлення до інноваційної діяльності); *інноваційно-когнітивного* (знання методологічних, теоретичних засад теорії педагогічної інноватики; особливостей сучасних інноваційних педагогічних технологій; обізнаність з особливостями інноваційної виробничої діяльності); *діяльнісного* (вміння планувати та організовувати діяльність із впровадження педагогічних інновацій; здатність приймати нестандартні рішення, володіння способами провадження інноваційної діяльності; вміння аналізувати тенденції розвитку інноваційних виробничих технологій в обраній спеціалізації); *особистісно-рефлексійного* (здатність до рефлексії інноваційної педагогічної діяльності, самоконтролю та професійної самооцінки; усвідомлення особистісної та суспільної цінності інноваційної педагогічної діяльності; вміння прогнозувати наслідки використання інновацій та нововведень).

Експериментальне дослідження педагогічних умов, засобів, форм, методів та інноваційних технологій підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності здійснювалося упродовж 2023–2025 рр. і охоплювало чотири етапи: підготовчий, констатувальний, формувальний і узагальнювальний.

На *підготовчому* етапі було здійснено системний аналіз сучасних науково-педагогічних джерел, що стало теоретичною базою для формування вихідних положень дослідження. Відповідно до отриманих теоретичних результатів та виявлених недоліків у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності було розроблено програму експериментального дослідження. Реалізація цієї програми дасть змогу емпірично підтвердити або спростувати висунуту гіпотезу щодо впливу визначених педагогічних умов на рівень сформованості інноваційної компетентності майбутніх педагогів, забезпечуючи таким чином наукову обґрунтованість отриманих висновків.

На *констатувальному* етапі досліджено сучасний стан та особливості підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної педагогічної діяльності, визначено критерії та показники діагностики

рівнів сформованості інноваційної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання. Здійснена діагностика та аналіз наявних рівнів набутих знань, сформованих умінь, потреб, мотивів, цінностей та якостей майбутніх педагогів професійного навчання. Вивчено фактори, умови підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності. Надано характеристику рівнів сформованості інноваційної компетентності майбутніх педагогів. Проведено констатувальний зріз з подальшою обробкою даних та аналізом отриманих результатів. Визначено експериментальні бази дослідження, сформовано вибірку (досліджуваний масив), групу експертів.

Упродовж *формульованого* етапу експерименту передбачалась реалізація педагогічних умов підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності в освітньому процесі ЗВО та перевірка їх ефективності.

На останньому етапі, *узагальнювальному*, здійснено аналіз та оцінювання результатів

формування інноваційної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання, сформульовано загальні висновки. Враховуючи результати проведення експериментального дослідження, розроблено методичні рекомендації щодо формування інноваційної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання.

У процесі оцінювання рівнів сформованості інноваційної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання застосовувався комплексний діагностичний інструментарій, що містить як стандартизовані тести, опитувальники та загально-визнані методики, так і авторську анкету. Вибрані методики загалом забезпечували можливість проведення стандартизованих якісно-кількісних оцінок результатів, одержаних за підсумками процесу формування інноваційної компетентності педагога професійного навчання. Детальна характеристика цих діагностичних засобів, а також їхнє розподілення за критеріями оцінювання, представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Комплекс діагностичних методик оцінювання рівнів сформованості інноваційної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання у процесі професійної підготовки

Компоненти / критерії сформованості	Показники	Методики діагностування
мотиваційно-ціннісний	Прагнення до інноваційної педагогічної діяльності, до інноваційних освітніх ідей та напрямів	• анкетування здобувачів освіти; • спостереження за здобувачами освіти під час освітнього процесу; • анкета «Педагогічна інноваційна діяльність майбутніх педагогів професійного навчання: сутність та перспективи розвитку»; • авторська анкета «Мотивація студентів до інноваційної діяльності»; • опитувальник термінальних цінностей (І. Сенін); • методика діагностики мотиваційної структури особистості (В. Мільман).
	Стійке прагнення до постійного професійного саморозвитку, самостійного пошуку та реалізації педагогічних інновацій та нововведень	
	Ціннісне ставлення до інноваційної діяльності	
інноваційно-когнітивний	Грунтовні знання базових понять педагогічної інноватики	– авторський тест «Теоретичні основи інноваційної діяльності»; – методика визначення професійного типу особистості (Дж. Голланд); – аналіз журналів академічної успішності; – аналіз якості написання лабораторних, розрахункових, курсових робіт.
	Знання особливостей сучасних інноваційних педагогічних технологій (сутності, вимог до проєктування та застосування)	
	Обізнаність з особливостями інноваційної виробничої діяльності за відповідними спеціалізаціями підготовки.	
діяльнісний	Вміння планувати та організовувати діяльність із впровадження педагогічних інновацій	– опитувальник «Рівень суб'єктного контролю» (Дж. Б. Роттер, адаптація Є.Ф. Бажина, Є.А. Голинкіної, О.М. Еткінда); – тести на вирішення педагогічних інноваційних ситуацій (кейс-завдання);
	Здатність приймати нестандартні рішення, володіння способами провадження інноваційної діяльності	

	Вміння аналізувати тенденції розвитку інноваційних виробничих технологій в обраній спеціалізації	– спостереження за студентами під час виконання практичних завдань, участі в тренінгах, семінарах, лабораторних роботах, що передбачають елементи інноваційної діяльності (наприклад, розробка нового навчального матеріалу, застосування нетрадиційних методів навчання під час пробних занять, участь у рольових іграх з вирішенням інноваційних завдань); – аналіз розроблених проєктів, портфоліо.
особистісно-рефлексійний	Здатність до рефлексії інноваційної педагогічної діяльності, самоконтролю та професійної самооцінки;	– опитувальник рефлексивності (А.В. Карпов); – авторська анкета «Усвідомлення перспектив творчого розвитку під час інноваційної діяльності»; – опитувальник «Рівень соціальних очікувань» (І. Попович); – методика «Здібності педагога до творчого саморозвитку» (І. Нікішина).
	Усвідомлення особистісної та суспільної цінності інноваційної педагогічної діяльності, професійного самовдосконалення, самовираження через інноваційну діяльність	
	Вміння прогнозувати наслідки використання інновацій та нововведень	

Програмою експериментальної роботи передбачено: обґрунтування вибору типу ЗВО та конструювання вибіркової сукупності дослідження; обґрунтування приналежності контрольної та експериментальної груп до однієї генеральної сукупності за допомогою методу математичної обробки статистичних даних для незалежних змінних; визначення ефективності методики підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності; порівняння рівнів сформованості інноваційної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання за допомогою непараметричного критерію Пірсона; підведення підсумків щодо ефективності педагогічних умов підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності.

Висновки та перспективи подальших розвідок напреду. Такий процес організації та розроблена методика експериментального дослідження підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності сприяли результативній перевірці ефективності виявленої в дослідженні сукупності педагогічних умов цього процесу. Відтак, визначено провідну ідею та гіпотезу дослідження; виокремлено мету та завдання експерименту; визначено умови та терміни його проведення; ідентифіковано незалежні та залежні змінні, встановлено критерії та показники для оцінювання результатів цієї підготовки; розроблено методику проведення експерименту.

Перспективи подальших наукових розвідок означеного дослідження вбачаємо в аналізі та інтерпретації результатів констатувального і формуального етапів педагогічного експерименту.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ: АПН України, 2005. 245 с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. 2-ге вид. доп. і випр. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
3. Дубасенюк О. А. Методологія та методи науково-педагогічного дослідження: навч.-методичний посібник. Житомир: Полісся, 2016. 256 с.
4. Козубовська І. В., Повідайчик О. С. Короткий тлумачний словник психолого-педагогічних термінів. (Для аспірантів і магістрів) : навч.-метод. видання, Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. 41 с.
5. Лебедєв Є. О., Лівінська Г. В., Розора І. В., Шапов М. М. Математична статистика : навчальний посібник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2016. 159 с.

REFERENCES

1. Honcharenko, S. U. (2005). *Pedahohichni doslidzhennia: metodolohichni porady molodym naukovtsiam*. [Pedagogical research: methodological advice for young scientists]. Kyiv.
2. Honcharenko, S. U. (2011). *Ukrainskyi pedahohichni entsyklopedychnyi slovnyk*. [Ukrainian pedagogical encyclopedic dictionary] (2nd ed., rev. and enl.). Rivne.
3. Dubaseniuk, O. A. (2016). *Metodolohiia ta metody naukovo-pedahohichnoho doslidzhennia*. [Methodology and methods of scientific and pedagogical research: educational-methodical manual]. Zhytomir.

4. Kozubovska, I. V., & Povidaichyk, O. S. (2021). *Korotkyi tlumachnyi slovnyk psykhologo-pedahohichnykh terminiv (Dlia aspirantiv i mahistriv)*. [Concise explanatory dictionary of psychological and pedagogical terms (for postgraduates and master's students)]. Uzhhorod.
5. Liebidiev, Ye. O., Livinska, H. V., Rozora, I. V., & Sharapov, M. M. (2016). *Matematychna statystyka*. [Mathematical statistics]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

КУРОК Віра Панасівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, завідувач кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Наукові інтереси: підготовка майбутніх вчителів технологій та педагогів професійного навчання.

КОРОТИЧ Анатолій Володимирович – аспірант кафедри технологічної і професійної

освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Наукові інтереси: підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

KUROK Vira Panasivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Head of the Department of Technological and Vocational Education at Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University.

Circle of scientific interests: training of future technology teachers and vocational education instructors.

KOROTYCH Anatolii Volodymyrovych – Postgraduate student at the Department of Technological and Vocational Education, Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University.

Circle of scientific interests: preparing future vocational education teachers for innovative activity.

Стаття надійшла до редакції 8.11.2025 р.

УДК 378.147

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.17.020-024

КУЧАЙ Олександр Володимирович –

доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9468-0486>

e-mail: kuchay@ukr.net

КУЧАЙ ТЕТЯНА ПЕТРІВНА –

доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти,

Закарпатський угорський університет ім. Ференца Ракоці II

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3518-2767>

e-mail: tetyanna@ukr.net

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАВОВИХОВНОЇ РОБОТИ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

КУЧАЙ Олександр Володимирович, КУЧАЙ Тетяна Петрівна. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАВОВИХОВНОЇ РОБОТИ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Виховання громадян правової держави суспільство багато в чому пов'язує з особистістю вчителя, його загальною та правовою культурою, науковими знаннями та педагогічною майстерністю. Однак сьогодні майбутні вчителі через недостатню увагу до правового виховання та навчання у вузі нерідко мають низький рівень правової культури. Реалізовані в педагогічних вузах програми, наявні підручники та навчальні посібники з педагогіки, психології, соціально-економічним та спеціальним дисциплінам слабо розглядають питання правової культури, правового виховання учнів. Недостатньо вивчаються проблеми профілактики правопорушень, діагностики реального рівня правової вихованості особистості.

Ключові слова: підготовка майбутнього вчителя, правовиховна робота, здобувачі освіти, початкова освіта.